

УДК 327.56

Лук'янова І. О.

аспірантка,

Інститут міжнародних відносин КНУ ім. Шевченка,

вул. Мельникова, 36, м. Київ, 04050, Україна

Тел.: (067)8977452

E-mail: irina_lukianova16@ukr.net

DOI: <http://dx.doi.org/10.18524/2707-5206.2022.35.259386>

ПОЛІТИКА ЗІ СПРИЯННЯ МИРУ ЯК КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ МІЖНАРОДНОГО ПОЗИЦІОНУВАННЯ НОРВЕГІЇ

У статті проаналізовані основні засади політики Норвегії зі сприяння миру. Зазначається, що в основі зовнішньої політики лежить розуміння своєї особливої ролі в досягненні миру, що, у свою чергу, є невід'ємним елементом її позиціонування як «позитивної держави». Метою статті є аналіз основних засад та особливостей реалізації зовнішньої політики Норвегії щодо сприяння миру. Досліджуються історичні аспекти існування традиції миру. Зазначено, що політика сприяння миру Норвегії має у своїй основі історичне самоусвідомлення як держави миру, яка сповідує ліберальні цінності. Розглядається історична ретроспектива позиціонування Норвегії як держави миру, прослідковується еволюція підходів до її реалізації. Аналізуються особливості політики сприяння миру в якості повноцінного самостійного вектора зовнішньої політики Норвегії. Розглянуто інституційні засади реалізації політики зі сприяння миру. Досліджується значення дипломатії цінностей у зовнішньополітичній стратегії Норвегії. Розглянуто особливості «норвезької моделі» сприяння миру, які базуються на мирній сутності країни, поєднання зусиль зі сприяння миру з довготерміновою гуманітарною допомогою, на гнучкій комбінації дій державних та недержавних акторів. Визначено переваги, які забезпечують довіру до Норвегії як до сторони сприяння миру. Окреслені основні напрями участі Норвегії у врегулюванні конфліктів. Підхід Норвегії до процесів мирного врегулювання має довгостроковий характер та орієнтований на результат, визначальною є прагматична спрямованість її зусиль на досягнення максимальної ефективності зі сприяння миру,

Ключові слова: зовнішня політика, політика сприяння миру, стратегічні інтереси, врегулювання конфліктів.

Постановка проблеми

У даний час політика на користь миру стала невід'ємною частиною життя міжнародного співтовариства, перетворившись на один з основних регулюючих факторів міжнародних відносин.

Політика зі сприяння миру є наріжною складовою ефективної імплементації зовнішньополітичної стратегії Норвегії. В основі зовнішньої політики цієї держави щодо сприяння миру лежить розуміння своєї особливої ролі як малого народу та невеликої країни в досягненні миру, що, у свою чергу, є невід'ємним елементом її позиціонування як «позитивної держави».

Як лівоцентристські, так і правоцентристські уряди Норвегії обрали сприяння миру в якості пріоритетного напрямку політики країни. Незважаючи на віддаленість і малу кількість населення, впродовж останніх десятиліть Норвегія перебувала у авангарді зусиль зі сприяння миру. В цьому контексті важливим є дослідження еволюції та особливостей концептуальних аспектів політики Норвегії зі сприяння миру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання, присвячені зовнішній політиці Норвегії щодо сприяння миру, розглянуті в працях таких дослідників як Асока Бандараге, Антуан де Бенжі Пюївалле, Крістіан Бйоркдал, Халвард Лейра, Джеймс Ларрі Толбі. Враховуючи дослідження, проведені цими науковцями, зазначаємо, що питання, пов'язані з політикою країн щодо сприяння миру, надалі залишаються актуальними.

Метою статті є розкриття основних засад та особливостей реалізації зовнішньої політики Норвегії зі сприяння миру.

Теоретико-методологічним підґрунтям дослідження є загальнонаукові методи пізнання — аналізу, синтезу, порівняння, аналітичного узагальнення. За допомогою методів теоретичного узагальнення та аналізу досліджені теоретичні основи розвитку зовнішньополітичної стратегії Норвегії щодо сприяння миру. Методи зіставлення та порівняння використано для визначення особливостей еволюції етапів реалізації зовнішньої політики Норвегії зі сприяння миру.

Виклад основного матеріалу дослідження

Політика сприяння миру Норвегії має у своїй основі історичне самосвідомлення як держави миру, яка сповідує ліберальні цінності і прагне зробити світ кращим.

На думку норвезького дослідника Х. Лейра, ідея миру міцно вкорінена в норвезьку ідентичність: «Норвегія і норвежці виступають за сприяння миру насамперед тому, що це є частиною того, що робить нас «норвежцями» (Leira, 2013, р. 339).

Існування традиції миру в Норвегії можна прослідкувати ще з середини ХІХ ст., коли було започатковано Норвезьке місіонерське товариство, яке проводило свою діяльність у низці африканських країн. Ще до отримання Норвегією незалежності, в 1902 р. майбутній міністр закордонних справ Норвегії Хальвдан Кут вказував на особливу роль малих народів, в тому числі і Норвегії, в справі сприяння миру, вважаючи, що вони не лише можуть, але й мають відігравати активну роль у трансформаціях на світовій політичній арені: «Якщо ми, норвежці, доєднаємось до досягнення великої мети — миру під лозунгом *«Справедливість для людей і між народами»*, для нас буде великою честю взяти участь у творенні нової ери миру серед народів» (Leira, 2013, р. 343).

Продовження відповідної ідеї та акцент на ключовій ролі історичного морального обов'язку Норвегії сприяти перетворенню світу на краще місце знаходимо у словах прем'єр-міністра країни Х'ель Магне Бунневіка:

«Діяльність, спрямована на досягнення миру, була однією з основ політики Норвегії протягом століть... ми повинні, наскільки це можливо для малої нації, прагнути побудувати культуру миру між народами» (Bondevik 2003, р. 5).

Аналізуючи особливості політики миру Норвегії в XX ст., можемо прослідкувати *еволюцію підходів до її реалізації*.

Після закінчення Першої світової війни Норвегія фактично відходить від політики ізоляціонізму, вступивши до Ліги Націй, де вона активно підтримує укладання міжнародних арбітражних угод та рішень про надання міжнародної гуманітарної допомоги, а також тісно співпрацює з іншими скандинавськими країнами у підтримці миротворчих заходів.

Після Другої світової війни Норвегія виступила одним із засновників ООН, залишаючись послідовним прихильником зусиль організації та її ініціатив. Таким чином, у перші роки після формування системи ООН, при виробленні свого зовнішньополітичного курсу Норвегія продовжувала опиратися на ліберальну традицію. Особлива роль Норвегії в цьому процесі пояснювалася позитивним міжнародним іміджем, відсутністю колоніального минулого в поєднанні з давньою мирною традицією, наявними ресурсами та тенденцією до нарощування об'ємів допомоги, а також тісними зв'язками між державою та гуманітарними неурядовими організаціями, та внутрішньополітичним консенсусом, які згодом стали основними елементами так званої «норвезької моделі» політики миру (Egeland, 1988, р. 24).

Позиціонування Норвегії як «позитивної держави», що сприяє миру, остаточно оформилось після її участі у врегулюванні на Близькому Сході в 1993 р., коли було сформовано її імідж як гуманітарної супердержави («humanitær stormakt») (De Bengy Puyvallée, 2021, р. 94). Зарекомендувавши себе як успішний посередник у переговорах між Ізраїлем та Організацією звільнення Палестини, Норвегія здобула статус провідної держави у сфері сприяння миру. Одне з ключових пояснень цього полягає в тому, що, на відміну від великих держав, Норвегія розглядалася як держава, метою якої є саме досягнення миру, а не реалізація своїх власних інтересів. Сприяння миру в якості повноцінного самостійного вектора зовнішньої політики Норвегії бере початок саме з цього періоду, оскільки, незважаючи на відносно довгу традицію миру в зовнішньополітичному дискурсі країни, під час Холодної війни сприяння миру розглядалося радше як інструмент політики допомоги з метою розвитку, гуманітарної допомоги або сприяння демократії. Так, у Білих книгах, опублікованих у 1986–1992 рр., в основному акцентувалася проблематика захисту прав людини, гуманітарної допомоги та сталого розвитку, в той час як сприяння миру не вважалося сферою, де Норвегія могла б претендувати на міжнародне лідерство. Починаючи з 90-х рр. XX ст. допомога для розвитку стала відігравати більш підпорядковану роль, розглядаючись в якості корисного інструменту у зусиллях щодо сприяння миру як основної мети (MFA, 1995, р. 5). Завдання сприяння миру, таким чином, почало розглядатися не лише як інструмент допомоги для розвитку, а й як важлива частина зовнішньої політики країни сама по собі.

Підтвердженням особливого значення політики миру в зовнішньополітичному курсі Норвегії стало утворення у 2002 р. окремого підрозділу, а у 2004 р. Департаменту з питань миру та мирного врегулювання в складі МЗС. Починаючи з цього періоду відбувається остаточний перегляд релевантності завдань «сприяння миру» та «допомоги з метою розвитку» в норвезькому зовнішньополітичному дискурсі, оскільки саме сприяння миру стає кінцевою метою, тоді як допомога з метою розвитку розглядається в якості одного з важливих інструментів для її досягнення. Водночас наголошується на необхідності узгодження зусиль щодо сприяння миру та допомоги з метою розвитку з огляду на глибинну взаємозалежність обох сфер, в чому знаходимо відображення застосування Норвегією принципу когерентності у формуванні зовнішньополітичної стратегії (MFA, 2004, р. 10).

Одним з важливих напрямів політики Норвегії щодо сприяння миру є миротворчі зусилля в рамках ООН. Оцінюючи діяльність Норвегії у миротворчості в рамках ООН, можемо зазначити, що ні за кількістю персоналу, ні за фінансовими внесками Норвегія не виглядає країною-лідером з підтримання миру. Порівнюючи фінансовий внесок Норвегії у миротворчість з рівними країнами, слід зазначити, що він є меншим від внеску Швеції на 27 %, Нідерландів — на 43 % і Швейцарії — на 36 %, але водночас переважає внесок Данії та Фінляндії (UNGA, 2018, р. 2–3). Амбіції Норвегії щодо обрання непостійним членом РБ ООН на 2021–2022 рр. мали наслідком збільшення фінансування миротворчих зусиль ООН, зокрема Фонду миробудівництва ООН, де Норвегія виступає одним з найбільших спонсорів, виділивши майже 57 млн дол. на наступну стратегічну фазу його діяльності на 2020–2024 рр. (PMNUN, 2019, р. 1).

Разом з цим Норвегія продовжує зберігати за собою репутацію однієї з найактивніших держав, що сприяють миру. Одним з пояснень цього є помітний внесок Норвегії у менші, але водночас дуже помітні проекти, які виходять за рамки діяльності ООН. В якості одного з прикладів такого залучення є ініційована Норвегією резолюція 1325 РБ ООН — перша резолюція про жінок, мир і безпеку, у якій визнається особлива роль жінок у підтриманні миру, миротворчості та постконфліктному відновленні (MFA, 2006, с. 3). Ще одним прикладом є діяльність Департаменту миротворчих операцій ООН, зокрема щодо утворення інтегрованих місій зі збільшенням акценту на ролі цивільних осіб у миротворчих операціях, що є одним з елементів норвезького підходу до миротворчості загалом. Відповідні зусилля сприяють визнанню Норвегії «позитивною державою», що прагне долучитися до досягнення більш мирного та безпечного світу.

«Норвезька модель» сприяння миру

«Норвезька модель» може розглядатися у двох значеннях. Тоді як у вузькому сенсі «норвезька модель» передбачає тісне співробітництво з неурядовими організаціями та громадським сектором, у більш широкому сенсі до її основних характеристик також включають підкріплення мир-

них зусиль ресурсами, виділеними на допомогу для розвитку та гуманітарну допомогу, а також співробітництво та координацію з іншими міжнародними акторами.

Перевагами, які забезпечують довіру до Норвегії як до третьої сторони, виступають відсутність колоніального минулого, егоїстичних інтересів, важелів примусу щодо сторін, а також традиційна неупередженість. Наявність тісних контактів як з державними, так і з недержавними суб'єктами у зонах конфлікту також сприяє утвердженню ролі Норвегії як провідної держави зі сприяння миру. До того ж стабільно значними залишаються розміри норвезьких бюджетних асигнувань, спрямованих на просування миру, примирення та демократії.

Норвезьке міністерство закордонних справ визначає чотири ключові елементи такої моделі: 1) Норвегія не є великою державою, внаслідок чого не представляє загрози для інших країн; 2) Мирна сутність Норвегії — в сучасній історії країни не було колоніального минулого і війн, а також існує традиція вручення Премії миру; 3) Зусилля зі сприяння миру базуються на гнучкій комбінації державних та недержавних акторів; 4) Поєднання зусиль зі сприяння миру з довготерміновою гуманітарною допомогою (Bandarage, 2011, p. 4).

Тісне співробітництво між владою, неурядовими організаціями та академічними установами, що є стрижневим елементом «норвезької моделі», забезпечує гнучкість норвезького підходу до мирного врегулювання. Особливість такої форми побудови роботи у сфері політики миру пояснюється традиційним акцентом на ролі «народу» у міжнародних зусиллях Норвегії щодо сприяння миру, оскільки саме громадянське суспільство брало активну участь у міжнародному співробітництві та мирних ініціативах задовго до того, як ці процеси стали частиною порядку денного державної політики. Так, більшість ініціатив Норвегії в цьому напрямку випливали з попередніх контактів неурядових організацій, які в подальшому створили основу для більш формалізованої взаємодії, як це було у випадку Гватемали та Судану, де діяли такі організації як Kirkens Nødhjelp (Допомога Церкви Норвегії) та Norsk Folkehjelp (Норвезька народна допомога) відповідно. Саме тому, коли Норвегія стала брати активну участь у процесах мирного врегулювання в різних регіонах світу, присутність неурядового сектора виглядала цілком логічною та доцільною.

Норвегія підходить до своєї ролі у мирному врегулюванні з врахуванням особливостей контексту у кожному окремому випадку. Водночас основними елементами норвезького підходу до сприяння миру є: 1) тісні робочі відносини між міністерством закордонних справ та неурядовими організаціями, які володіють необхідними компетенціями у діяльності у місцевому контексті; 2) підтримка контактів з усіма сторонами конфлікту (досить часто неофіційних); 3) вдавання до секретних переговорів, за необхідності; 4) підтримка посередницьких зусиль ключових акторів мирного врегулювання, наприклад, ООН або США; 5) надання суттєвих обсягів фінансової допомоги та місця для проведення переговорів; 6) акцент на довгостроко-

вій підтримці через допомогу з метою розвитку та економічна підтримка зусиль з реконструкції задля подальшої підтримки миру на більш стабільній основі (Taulbee, 2017, р. 58).

Основними напрямками участі Норвегії у врегулюванні конфліктів є сприяння у проведенні переговорів між сторонами конфлікту, підтримка моніторингових механізмів дотримання досягнутих зобов'язань, координація зусиль країн-донорів, які надають підтримку мирному процесу, а також допомога населенню у постраждалих від конфлікту країнах. Зусиллям Норвегії зі сприяння процесам мирного врегулювання також притаманний набір певних характеристик:

- позиціонування себе як сторони, що не має безпосередніх інтересів у результаті врегулювання конфлікту, окрім самого мирного врегулювання;
- відсутність прямих важелів впливу на сторони конфлікту;
- використання в якості імпліцитних важелів впливу неурядових організацій;
- поєднання зусиль зі сприяння миру з ОДА.

Підхід Норвегії до процесів мирного врегулювання має довгостроковий характер та є орієнтованим на результат, що, з огляду на комплексний характер сучасних викликів, передбачає поєднання зусиль зі сприяння миру з гуманітарною допомогою та допомогою з метою розвитку й захисту прав людини у співробітництві з ООН та національними і міжнародними неурядовими організаціями та організаціями громадянського суспільства. Характер зусиль Норвегії, спрямованих на досягнення миру та примирення між сторонами конфлікту, залежить від особливостей самого конфлікту та місцевого контексту.

Водночас можливо виокремити *узагальнені патерни норвезького підходу до сприяння миру*:

– *Покладання відповідальності за результати мирного процесу на сторони конфлікту*. Норвегія сприяє сторонам конфлікту в їхніх зусиллях із досягнення миру, але відповідальність за мирний процес завжди покладається на самі сторони конфлікту. Досягнення довготривалого миру є можливим лише в тому випадку, коли самі сторони продемонструють готовність працювати над виробленням політичного рішення, в той час як Норвегія ніколи не нав'язуватиме своє бачення рішення сторонам.

– *Довгостроковість зусиль, спрямованих на досягнення миру та примирення між сторонами конфлікту*. В основі такого підходу лежить розуміння Норвегією довготривалості багатьох конфліктів, що означає, що часто потрібен певний проміжок часу, перш ніж сторони будуть готові вести переговори щодо політичного вирішення конфлікту.

– *Готовність вести діалог з усіма сторонами конфлікту*. Норвегія веде переговори з усіма сторонами, які прагнуть досягти політичного вирішення конфлікту, що сприяє зміцненню довіри та покращенню розуміння основних інтересів сторін конфлікту.

– *Розуміння ризиків невдачі*. Норвегія приймає той факт, що часто існує висока ймовірність неуспішності мирного процесу, але разом з цим визнає необхідність подальших спроб задля досягнення кінцевого успіху.

– *Тісне співробітництво з партнерами.* Норвегія співпрацює з міжнародними організаціями, країнами та організаціями громадянського суспільства. Щороку разом із Центром гуманітарного діалогу Норвегія організовує Форум в Осло, метою якого є обмін досвідом та створення мереж партнерства.

– *Участь Норвегії в міжнародних воєнних операціях та різноманітних мирних ініціативах* ґрунтується на дотриманні трьох принципів: 1) Політична і моральна легітимність участі в міжнародних воєнних операціях; 2) Співпраця та співробітництво між цивільними та військовими; 3) Оцінка результативності мирних ініціатив.

– *Неупередженість.* Виступаючи в якості держави, що сприяє мирному процесу, Норвегія завжди залишається неупередженою, що водночас не означає нейтральності, коли йдеться про цінності, оскільки Норвегія активно сприяє просуванню принципів міжнародного права та прав людини (MFA, 2018, р. 10).

В даний період часу відбувається зміна специфікації основних характеристик «норвезької моделі». Зокрема в норвезькому дискурсі все частіше наголошується на ролі Норвегії як держави, що сприяє миру, а не на ролі посередника у мирному процесі з метою акцентування відповідальності за кінцевий результат врегулювання на сторонах конфлікту, а не Норвегії.

Разом з цим в програмних документах Норвегія робить все більший наголос на підтриманні відносин з основними міжнародними акторами, а також співробітництві та координації спільних зусиль (MFA, 2018, р. 59). Така тенденція демонструє, з одного боку, намагання Норвегії убезпечити себе від можливих звинувачень у неефективності її залучення до сприяння миру, а з іншого, прагматичну спрямованість її зусиль як на досягнення результату, так і на підкреслення свого статусу «позитивної держави».

Висновки

На сьогодні політика сприяння миру, в основі якої лежить домінування ліберального світогляду у норвезькій зовнішньополітичній традиції, є ключовим інструментом формування позитивної репутації Норвегії. Особлива роль Норвегії в політиці сприяння миру базується на позитивному міжнародному іміджі неупередженої сторони регулювання, відсутності колоніального минулого та існуванням традиції миру. Найкращим способом забезпечення норвезької безпеки є сприяння миру, стабільності та сприятливому міжнародному розвитку і відповідно зменшення ризику виникнення криз. Маючи тривалу традицію політики сприяння миру, Норвегія здобула статус держави миру першого ешелону, міжнародну репутацію держави, що підтримує мир, утвердивши відповідне завдання як свою дипломатичну «нішу». Норвегія зосереджується на співробітництві, заснованому на цінностях егалітаризму, держави добробуту та консенсусу щодо пріоритетності допомоги з метою розвитку та сприяння миру. Характеристиками «норвезької моделі» сприяння миру є: підтримка контактів з усіма сторонами конфлікту та готовність вести з ними діалог; підтримка посе-

редницьких зусиль ключових акторів мирного врегулювання; покладання відповідальності за результати мирного процесу на сторони конфлікту без нав'язування свого бачення рішення сторонам; довгостроковість зусиль, спрямованих на досягнення миру та примирення між сторонами конфлікту; розуміння ризиків невдачі та необхідності подальших спроб задля досягнення кінцевого успіху. Важливою сучасною тенденцією норвезької політики зі сприяння миру є наголос на відповідальності сторін конфлікту за результати мирного врегулювання та прагматична спрямованість її зусиль як на досягнення максимальної ефективності зі сприяння миру, так і на підкреслення свого статусу «позитивної держави».

References [Список використаної літератури]

- Bandarage, A. (2011). The «Norwegian Model»: Political Economy of NGO Peacemaking. *The Brown Journal of World Affairs*, 17(2), 221–242. [in English]. [Bandarage A. The «Norwegian Model»: Political Economy of NGO Peacemaking. *The Brown Journal of World Affairs*. 2011. Vol. 17, Is. II. P. 221–242].
- Bondevik, K. M. (2003). Tale ved Nyttersskiftet. Retrieved from http://www.regjeringen.no/nb/dokumentarkiv/Regjeringen-Bondevik-II/Statsministerens-kontor/265203/266509/tale_ved_nyttarsskiftet.html?id=266510 [in Norwegian]. [Bondevik K. M. Tale ved Nyttersskiftet. 2003. P. 1–5. URL: http://www.regjeringen.no/nb/dokumentarkiv/Regjeringen-Bondevik-II/Statsministerens-kontor/265203/266509/tale_ved_nyttarsskiftet.html?id=266510. (дата звернення: 05.04.2021)].
- De Bengy Puyvallée, A. & Bjørkdahl, K. (2021). *Do-Gooders at the End of Aid: Scandinavian Humanitarianism in the Twenty-First Century*. Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/9781108772129 [in English]. [De Bengy Puyvallée A., Bjørkdahl K. *Do-Gooders at the End of Aid: Scandinavian Humanitarianism in the Twenty-First Century*. 2021. Cambridge: Cambridge University Press. 94 p. DOI:10.1017/9781108772129/].
- Egeland, J. (1988). *Impotent Superpower — Potent Small State: Potentials and Limitations of Human Rights Objectives in the Foreign Policies of the United States and Norway*. Oslo: Norwegian University Press. [in English]. [Egeland J. *Impotent Superpower — Potent Small State: Potentials and Limitations of Human Rights Objectives in the Foreign Policies of the United States and Norway*. 1988. Oslo: Norwegian University Press, 244 p.].
- Leira, H. (August, 2013). Our Entire People Are Natural Born Friends of Peace: The Norwegian Foreign Policy of Peace. *Swiss Political Science Review*, 19(3), 338–356 DOI: <https://doi.org/10.1111/spsr.12044>. [in English]. [Leira H. Our Entire People are Natural Born Friends of Peace: The Norwegian Foreign Policy of Peace. *Swiss Political Science Review*. August, 2013. Vol.19, Is.3. P. 338–356. DOI: <https://doi.org/10.1111/spsr.12044>].
- MFA. (1995). *Report no 19 to the Storting (1995–1996): En verden endring. Hovedtrekkinnorsk politikk overfor utviklingslandene*. Retrieved from https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2016021008207 [in Norwegian]. [MFA. *Report no 19 to the Storting (1995–1996): En verden endring. Hovedtrekkinnorsk politikk overfor utviklingslandene*. 1995. C. 5. URL: https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2016021008207 (дата звернення: 05.04.2021)].
- MFA. (2004). *Report no 35 to the Storting (2003–2004): Felles kamp mot fattigdom. En helhetlig utviklingspolitikk*. Oslo: Ministry of Foreign Affairs. [in Norwegian]. [MFA. *Report no 35 to the Storting (2003–2004): Felles kamp mot fattigdom. En helhetlig utviklingspolitikk*. Oslo: Ministry of Foreign Affairs, 2004. 10 c.].
- MFA (2006). *The Norwegian Government's Action Plan for the Implementation of UN Security Council Resolution 1325 (2000) on Women, Peace and Security*. Retrieved from <https://bit.ly/3Hk4cVt> [in English]. [MFA. *The Norwegian Government's Action Plan for the Implementation of UN Security Council Resolution 1325 (2000) on Women, Peace and Security*. 2006. URL: <https://bit.ly/3Hk4cVt>. (дата звернення: 05.04.2021)].
- MFA (2018). *Norway's Role and Interests in Multilateral Cooperation. Meld. St. 27 (2018–2019) Report to the Storting (White Paper)*. Retrieved from: <https://www.regjeringen.no/content>

- assets/5673dad917448148b491635289ac690/en-gb/pdfs/stm201820190027000engpdfs.pdf. [in English]. [MFA Norway's Role and Interests in Multilateral Cooperation. Meld. St. 27 (2018–2019) Report to the Storting (White Paper). 2018. URL: <https://www.regjeringen.no/contentassets/5673dad917448148b491635289ac690/en-gb/pdfs/stm201820190027000engpdfs.pdf>. (дата звернення: 22.03.2019)].
- UNGA. (2018). *Scale of assessments for the apportionment of the expenses of United Nations peacekeeping operations*. Retrieved from <https://bit.ly/3MM7Ad0>. [in English]. [UNGA. *Scale of assessments for the apportionment of the expenses of United Nations peacekeeping operations*. 2018. URL: <https://bit.ly/3MM7Ad0> (дата звернення: 22.03.2019)].
- PMNUN. (2019). *Record-high Norwegian core funding to UN organisations in 2019*. Retrieved from: <https://www.norway.no/en/uganda/norway-uganda/news-events/news2/record-high-norwegian-core-funding-to-un-organisations-in-2019/>. [in English]. [PMNUN, *Record-high Norwegian core funding to UN organisations in 2019*. 2019. URL: <https://www.norway.no/en/uganda/norway-uganda/news-events/news2/record-high-norwegian-core-funding-to-un-organisations-in-2019/>] (дата звернення: 22.02.2022)].
- Taulbee, J. & Kelleher A., Grosvenor P. (December 17, 2014). *Norway's Peace Policy: Soft Power in a Turbulent World*. Basingstoke: Palgrave Macmillan Taulbee J., Kelleher A., Grosvenor P. *Norway's Peace Policy: Soft Power in a Turbulent World*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, December 17, 2014. 261 p.].

Стаття надійшла до редакції 14.06.2022

Lukianova I. O.

Institute of International Relations, Kiev National University
Melnikova str., 36 Kiev, 04050, Ukraine

PEACE FACILITATION POLICY AS KEY ELEMENT OF NORWAY'S INTERNATIONAL POSITIONING

Summary

The article analyzes the basic principles of Norway's peace facilitation policy. Norway's foreign policy is based on the understanding of its special role in achieving peace, which is an integral part of its positioning as a «good state». The aim of the article is to analyze the basic principles and features of the implementation of Norway's foreign policy to promote peace. The article delves into historical aspects of the existence of the tradition of peace in Norway and suggests that Norway's peace facilitation policy is based on historical self-awareness as a state of peace that adheres to liberal values. The article focuses on the peculiarities and institutional principles of peace facilitation policy as an integral vector of Norwegian foreign policy. It emphasizes the importance of diplomacy of values in Norway's foreign policy strategy. The «Norwegian model» of peace facilitation policy is based on the peaceful nature of the state, combination of peace promotion efforts with long-term humanitarian aid, and a flexible mix of actions of government and non-government actors. The article underscores the peculiarities of «Norwegian model» which ensures confidence in Norway as a reliable and impartial facilitator and interlocutor. The article outlines the main directions of Norway's participation in conflict resolution and concludes by characterizing Norway's approach to the peace process as long-term and result-oriented with the pragmatic focus on its efforts to achieve maximum effectiveness in facilitating peace.

Key words: foreign policy, peace promotion policy, strategic interests, conflict resolution.